

Vrhovno sodišče Lex Čepin vrača ustavnemu sodišču

Od ustavnega sodišča zdaj vrhovno sodišče zahteva, naj oceni ustavnosti referendumskega zakona in zakona o volilni in referendumski kampanji, po katerem si je vlada dodelila 97.000 evrov za referendumsko kampanjo. Po mnenju vrhovnega sodišča sta zakona neustavna. Ko je enako trdil **Vili Kovačič**, so ga ustavni sodniki napotili na vrhovno sodišče.

Zgodovina "Lex Čepin" in prelaganja sojenja

Znameniti spot, v katerem ni bilo pomembno ospredje, štelo je predvsem ozadje.

Ustavno sodišče bo zdaj najbrž vendarle moralo presoditi tudi Lex Čepin. Torej dopolnilo zakona, ki vladi omogoča finančno prednost v referendumskih kampanjah pred državljani, ki

zahtevajo referendum. To možnost si je s svojo koalicijo (SD, Zares, Desus, LDS) uzakonila vlada **Boruta Pahorja** in s tem denarjem potem plačala spote z **Urško Čepin** v zagovor pokojninske reforme. Tedanji premier Pahor je predvajanje spotov zaradi zgražanja javnosti ustavil. "Lex Čepin" je že bil pred ustavnim sodiščem. A so tam presenetljivo sodniki večinsko odločili, da mora pobudnik referenduma Vili Kovačič najprej na vrhovno sodišče, da bi lahko pozneje prišel do ustavnega sodišča.

Takšnemu izmikanju presojanju so nasprotovali sodniki **Klemen Jaklič, Rajko Knez** in **Marko Šorli**. Zanimivo je, da so Jakliča po tem v dnevnem tisku zaradi pogostih ločenih mnenj kritizirali; niso pa novinarji nič omenjali, da so ta ločena mnenja povečini precej razumna in v dobro skupnosti.

Šest sodnikov je vztrajalo, da mora pritožba najprej na vrhovno sodišče, kjer lahko Kovačič izpodbija rezultat referenduma, šele potem se je mogoče pritožiti še na ustavno sodišče tudi čez (ne)ustavnost zakona o volilni in referendumski kampanji. Za tak sklep so bili: Jadranka Sovdat, Matej Accetto, Dunja Jadek Pensa, Etelka Korpič – Horvat, Špelca Mežnar in Marijan Pavčnik.

Vrhovno sodišče: "Zakona sta protiustavna!"

Zaradi tega nenavadnega sklepa, se je Kovačič pozneje pač pritožil na vrhovno sodišče, vlada pa je na tožbo vrhovnemu sodišču odgovorila, da je njen sklep o 97.000 evrih za volilno kampanjo zakonit, razumen, sorazmeren in ustavno nesporen ukrep. Iz vlade so zapisali še: „Pri izvedbi referenduma ni prišlo do kršitev določb ustave in mednarodnega prava, zakon o volilni in referendumski kampanji ni v neskladju z ustavo“.

Medtem so mediji objavili proteste iz vlade in iz skupine Kolektor **Stojana Petriča**, kjer so nesrečni, ker zaradi pravnih sporov gradnje železniške proge ne morejo začeti in ni zaslužkov, ki so si jih obetali iz tega posla. Petrič je

lastnik monopolnega podjetja na področju dnevnega tiska in je imel v referendumski kampanji že zaradi tega prednost.

Kritika iz vlade in Kolektorja o počasnosti sojenja je bila sicer najbrž oblika pritiska na vrhovno sodišče, naj primerna ne vrača na ustavno sodišče, ker bo to le še podaljšalo postopke, a vrhovno sodišče druge možnosti ni imelo: samo ni pristojno za presojo ustavnosti zakonov.

Iz vrhovnega sodišča so, ko so vse skupaj spet poslali na ustavno sodišče, zapisali, da menijo, da sta referendumski zakon in zakon o kampanjah „protiustavna in ju zato pri svojem odločanju ne more uporabiti“.

Kršitev cele vrste členov ustave

Vrhovno sodišče je ugotovilo, da mu trenutna zakonska ureditev referendumskega spora zaradi neustavnih pravnih praznin preprečuje odločitev o pritožbi v referendumskem sporu. Tako zakon o referendumu in ljudski iniciativi kot tudi zakon o volilni in referendumski kampanji (v izpodbijani določbi) ne vsebujeta potrebnih vsebinskih meril in postopkovnih pravil, ki bi omogočila Vrhovnemu sodišču odločitev o pritožbi v referendumskem sporu. S tem sta v nasprotju tako z 2. kot tudi z 22. in 23. členom Ustave, saj ne zagotavljata učinkovitega sodnega varstva pravice do poštenega referendumskega postopka iz 44. člena v povezavi z 90. členom Ustave, so opozorili vrhovni sodniki

Ob zavedanju potrebe po čimprejšnji razrešitvi tega referendumskega spora bi bilo po mnenju vrhovnega sodišča nujno, da ustavno sodišče svoja stališča v zvezi s temi vprašanji oblikuje čim prej bo to mogoče.

Zato je vrhovno sodišče ustavnemu sodišču predlagalo, da zadevo obravnava „absolutno prednostno“.